Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunnan kuuleminen 13.12.2021

Asia: HE230/2021 vp, Tartuntatautilain väliaikainen muuttaminen uudella 48 a §:llä

Hyvinvointiala HALI kiittää kuulemis- ja lausuntopyynnöstä.

Hyvinvointiala HALI pitää edelleen lakiesitystä perusteltuna ja tarpeellisena. Hauraiden asiakas- ja potilasryhmien suojaaminen covid-tartunnalta on tärkeää, koska juuri heillä taudin seuraukset ovat yleensä vakavimmat. Heidän kanssaan työskentelevän sote-henkilöstön rokotesuoja tai läpikäydyn koronan antama suoja on keskeinen keino tartuntariskin pienentämiseen. On hyvä, että esitys on etenemässä nopeasti.

Kiinnitämme erityisesti huomiota seuraaviin kolmeen kohtaan:

1.

On hyvin tärkeää, että samalla työnantajalle on lakiesityksen mukaan annettu keinot toimia sellaisen työntekijän kanssa, joka ei täytä lain mukaisia työntekoedellytyksiä, kuten seuraavassa lakiesityksen kohdassa on todettu:

> Jos työntekijä ei täytä 1 momentissa säädettyjä edellytyksiä, työnantajan on ensisijaisesti tarjottava työntekijälle muuta työsopimuksen mukaista työtä tai jos tällaista ei ole tarjolla, muuta työntekijälle sopivaa työtä. Jos tällaistakaan työtä ei ole tarjolla tai työntekijä ei suostu sitä vastaanottamaan, työnantajalla ei ole palkanmaksuvelvollisuutta työnteon estymisen ajalta, jollei toisin ole sovittu.

2.

Lakiesityksen perusteluissa hahmotellaan oikein työnantajalle syntyviä haasteita lain toteuttamisessa:

> ”Työnantajille tulisi hallinnollista työtä lisääntyvästä työvuorosuunnittelusta ja sijaisjärjestelyistä. Työnantajan on huolehdittava, että työvuorosuunnittelu voidaan toteuttaa määräajassa ja hänen tulee huolehtia siitä, että paikalla on riittävä määrä kelpoisuusehdot täyttävää henkilöstöä. Sijaisten järjestely- ja rekrytointikustannukset vaihtelevat merkittävästi riippuen muun muassa yrityksen koosta. Ehdotus ei mahdollistaisi poikkeamista muussa laissa säädetyistä sosiaalihuollon henkilökuntamitoituksista, vaan työnantajan tulisi kaikissa tilanteissa huolehtia siitä, että asiakas- ja potilasturvallisuus ei vaarantuisi yksikössä olevan riittämättömän henkilökuntamäärän vuoksi.”

Ymmärrämme velvoitteen asiakas- ja potilasturvallisuuden ylläpitämisestä ja siitä, ettei laki saa johtaa velvoittavien henkilökuntamitoitusten syrjäyttämiseen. Vastaan voi kuitenkin tulla tilanteita, joissa yrityksistä huolimatta mitoitusvelvoitteista joudutaan tilapäisesti joustamaan isomman asiakasturvallisuusriskin välttämiseksi. Siksi tällainen tilapäinen poikkeaminen henkilökuntamitoituksista tulisi tarvittaessa mahdollistaa. Tästä oli keskustelua aiemmissa kuulemisissa, mutta tämä yksityiskohta ei näytä edenneen hallituksen esitykseen.

3.

Toinen aiemmissa kuulemisissa keskustelua herättänyt asia oli tilanne, jossa asianmukaisen rokote- tai tautisuojan saanutta henkilöstöä ei pyrkimyksistä huolimatta ole riittävästi saatavilla. Kuten aiemmissa kuulemisissa on useiden kuultavien tahojen osalta tuotu esiin, on tärkeää, että tällainen erityistilanne on edelleen mukana lain perusteluissa. Ilman tällaista poikkeusmahdollisuutta riskinä voisi olla välttämättömien sote-toimintojen sulkemisia tai supistamisia, joiden vaikutukset asiakkaisiin olisivat vielä vahingollisempia kuin koronatartuntariski.

Annamme mielellämme asiaan liittyviä lisätietoja.

Helsingissä 13.12.2021

Tuomas Mänttäri
Työmarkkinajohtaja, varatuomari
Hyvinvointiala HALI ry

gsm +358 40 5712330
tuomas.manttari@hyvinvointiala.fi

Hanna-Maija Kause
Johtaja, terveyspalvelut
Hyvinvointiala HALI ry

gsm +358 50 566 7949
hanna-maija.kause@hyvinvointiala.fi

Hyvinvointiala HALI edistää yksityisten sosiaali- ja terveysalan ja varhaiskasvatuksen palveluja tuottavien yritysten ja järjestöjen toimintaedellytyksiä ja neuvottelee alan yleissitovat työehtosopimukset. Se myös neuvoo jäseniään työoikeudellisissa ja elinkeinopolitiikan kysymyksissä. HALIn 1550 jäsentä työllistävät 95 000 sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaista. Liiton jäsenet tuottavat mm. vanhuspalveluita, lasten, nuorten ja varhaiskasvatuksen palveluita, lääkäripalveluita, kuntoutusta, suun terveydenhuoltoa, päihde- ja mielenterveyspalveluita sekä toimivat alan järjestötyössä. HALI on Elinkeinoelämän keskusliiton jäsen.